

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende betænkning om gennemførelse af forbrugerkreditdirektivet

Justitsministeriets sagsnummer 2008-793-0046

Generelt

Uanset, at det ikke er direktivet, men den implementerende danske lovgivning, der er i høring, vil foreningen indledningsvist gerne knytte et par kommentarer til direktivets overordnede indhold.

En opdatering af EU-reglerne om forbrugerkredit hilses overordnet velkommen. Forbrugerkredit synes øget og udbydes fra stadig flere sider og under stor formløshed (fx "SMS-lån"), hvorfor et øget fokus på forbrugerbeskyttelse inden for området er hensigtsmæssigt.

Direktivet bygger på principper om øget forbrugerbeskyttelse, øget gennemsigtighed og totalharmonisering af hensyn til markedet. Det er altid et åbent spørgsmål, om minimumsregler ikke vil være at foretrække frem for totalharmonisering på områder præget af forbrugerbeskyttelseshensyn. Domspraksis fra EF-domstolen vedrørende produktansvarsdirektivet (mest interessant fra et dansk synspunkt sag C-402/03 Skov Æg mod Bilka) kan på dette punkt give anledning til eftertanke. Spørgsmålet er med andre ord, om hensyn til "et velfungerende indre marked", som nævnt i sammenfatningen p. 8, er et stærkt nok hensyn til at begrunde en totalharmonisering, der udelukker anvendelsen af eventuelle mere forbrugervenlige regler i national ret. Det vurderes dog, at beskyttelsesniveauet i direktivet er så højt, at diskussionen mest er af akademisk interesse og en totalharmonisering forekommer derfor på dette punkt legitimeret - i hvert fald fra et dansk synspunkt.

Vedrørende direktivets konkrete indhold gives der bl.a. regler, der sigter til et forbedret oplysningsgrundlag - både for forbrugeren og for kreditgiveren. Sidstnævnte beskytter indirekte forbrugeren ved at reducere risikoen for, at der gives kredit i situationer, hvor forbrugers formueforhold reelt ikke tilsiger det, og må anses som værende en hensigtsmæssig regel. Derudover gives mere detaljerede regler for, hvorledes parterne kan komme ud af kreditforholdet. Forbrugeren kan således altid indfri kreditten, dog mod en kompensation. Endelig hæfter foreningen sig ved, at der gives en 14 dages fortrydelsesret for aftaler om forbrugerkredit. Dette har ikke før været tilfældet i dansk ret - her har kun forbrugerkøbsreglernes "dørsalgsregler" og fortrydelsesretten ved køb af fast ejendom givet forbrugeren mulighed for at komme ud af uovervejede eller økonomisk uholdbare dispositioner. Reglen er åbenbart fordelagtig og hensigtsmæssig, og har simpelthen manglet i dansk ret. Også derfor håber foreningen, at direktivet snart vil kunne gennemføres som dansk lov.

Vedrørende arbejdsgruppens forslag til gennemførelse af direktivet

Direktivet giver medlemsstaterne mulighed for i større eller mindre grad at bruge direktivets regler uden for direktivets obligatoriske anvendelses-/kerneområde. Arbejdsgruppen har i den sammenhæng foretaget en række indstillinger. Overordnet set synes arbejdsgruppen at prioritere et enhedssystem og en høj grad af forbrugerbeskyttelse. Arbejdsgruppen har således stort set undladt at undtage visse kreditaftaletyper fra direktivet. Muligheden for at holde visse aftaletyper uden for er således kun udnyttet i meget begrænset omfang. Yderligere har arbejdsgruppen undladt at lave en mere lempelig regulering på en række punkter, hvor direktivet ellers giver mulighed for det. Dette "enhedssystem" synes hensigtsmæssigt - både fra et snævert forbrugerbeskyttelsessynspunkt og fra et mere overordnet retsteknisk synspunkt, da behovet for vanskelige sondringer mellem forskellige kredittyper derved undgås. Foreningen kan derfor overordnet set tage arbejdsgruppens indstillinger til efterretning som formålstjenlige. Foreningen vil dog knytte særlige kommentarer til to forhold.

For det første: Arbejdsgruppen foreslår, at det skal være muligt for kreditgiver at kræve et yderligere tab ud over direktivets procentsatser dækket i tilfælde af for tidlig indfrielse af kreditforholdet fra forbrugerens side. Arbejdsgruppen argumenterer ikke dybdegående for dette forslag, og det bør nok overvejes om risikoen for rente- og kurstab på denne måde ureflekteret kan lægges på forbrugeren. Det er godt muligt, at dette er en politisk "modydelse" for den ellers ganske forbrugervenlige indstilling. Trods dette bør det dog vurderes, om reglen er hensigtsmæssig. Da reglen kun omhandler tilfælde, hvor der på forhånd er aftalt fast debitorrente og da reglen må ses i sammenhæng med den udvidede forpligtelse til forbrugeroplysning inden kreditaftalen indgås, finder foreningen dog under tvivl at reglen vel kan forsvares.

For det andet: For så vidt angår sanktionerne foreslår et stort flertal i arbejdsgruppen, at "kreditgivers overtrædelse af pligten til at vurdere forbrugerens kreditværdighed bør sanktioneres gennem Finanstilsynets og Forbrugerombudsmandens eksisterende muligheder for at udstede påbud." (Se betænkningen pp. 105-106). Hvis påbudene ikke efterfølges, vil straffesanktioner i form af bøde eller evt. fængsel kunne idømmes. Medlem af arbejdsgruppen, Lennart Lyng Andersen, stiller sig tvivlende over for om en sådan retlig standard som "vurdering af forbrugerens kreditværdighed" er præcis nok til at være egnet som beskrivelse af et (potentielt) strafbart gerningsindhold. Foreningen kan tilslutte sig kritikken. Med mindre der kan påvises en fast branchepraksis eller andet klart grundlag for, hvad der kræves for at foretage en professionel vurdering af en forbrugers kreditværdighed, synes formuleringen ikke specielt egnet til at danne det eneste grundlag for en strafsanktionering.

Konklusion

Med de ovennævnte bemærkninger forholder foreningen sig overordnet positivt til arbejdsgruppens betænkning.

København, d. 26. oktober 2009

Bjørn Elmquist
Formand

Kristina Siig
Lektor, Dr. juris.